

Joachim Otte

Przedszkole środowiskiem wyrównywania szans edukacyjnych

Nauczyciel i Szkoła 3-4 (44-45), 13-14

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przedszkole środowiskiem wyrównywania szans edukacyjnych

Dostęp do edukacji przedszkolnej ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju dziecka. Przedszkole jest pierwszą instytucją w systemie edukacji, w której w sposób zorganizowany dziecko spotyka się z dorosłymi. To w przedszkolu mają miejsce interakcje społeczne wychowawca – wychowanek oraz dziecko – dziecko, które stanowią płaszczyznę ujawniania się tożsamości dziecka.

Współczesne przedszkole musi z jednej strony tworzyć środowisko wspomagające harmonijny rozwój dziecka, z drugiej zaś strony ma pomagać w wyrównywaniu szans edukacyjnych. Wyrównywanie szans edukacyjnych ma dużą szansę powodzenia ze względu na ogromną intensywność rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym, jego podatność na zmiany, łatwość uczenia się i utrwalania zachowań. Skuteczne wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci żyjących w zróżnicowanych środowiskach wychowawczych, w tym w środowiskach dysfunkcyjnych i patologicznych, wymaga zapewnienia dzieciom dostępu do dobrej edukacji przedszkolnej. Przedszkole może zaspokoić niektóre potrzeby emocjonalne dzieci, szczególnie tych z rodzin niewydolnych wychowawczo i dotkniętych patologią. Należy mieć na uwadze, że to w przedszkolu możliwe jest wczesne rozpoznanie defektów rozwojowych oraz zorganizowanie profesjonalnego wsparcia rozwoju dziecka. Plusem edukacji przedszkolnej jest możliwość jak najwcześniejszego wykrywania uzdolnień dzieci.

W dobrze prowadzonych przedszkolach w sprzyjających warunkach dzieci odkrywają własną indywidualność i rozwijają takie cechy, jak samodzielność i odwaga. Doświadczenia nabyte w tym okresie życia stanowią podstawę dalszego rozwoju i edukacji. Trzeba wyraźnie podkreślić, że współczesne przedszkole jest czymś więcej niż przestrzenią do zabawy. Powinno być postrzegane jako miejsce edukacji dającej podstawy przyszłego sukcesu szkolnego.

W kontekście wprowadzanej aktualnie reformy przedszkolno-szkolnej postulującej obniżenie wieku szkolnego do lat sześciu istnieje duża szansa na objęcie znacznie większej populacji młodszych dzieci edukacją przedszkolną. Będzie to najskuteczniejszym narzędziem wyrównywania szans edukacyjnych i tworzenia optymalnego środowiska wychowawczego wspierającego dziecko w drodze do sukcesu edukacyjnego.

Chorzów jest miastem, dla którego od lat edukacja stanowi priorytet. Sieć przedszkoli wpisuje się w tę koncepcję rozwoju miasta. Mamy 24 publiczne przedszkola (jedno z oddziałem żłobka), 1 niepubliczne, w 6 szkołach podstawowych prowadzonych przez miasto i w 1 szkole społecznej funkcjonują oddziały przedszkolne (tzw. zerówki). W publicznych przedszkolach są 2593

miejsca, w niepublicznym 46, w zerówkach szkół publicznych 175, w szkole społecznej 25. Aktualnie (rok szkolny 2008/2009) do 116 oddziałów przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach uczęszcza 2814 dzieci. Z rocznika 2002 (sześciolatki) – 819 na 852 zameldowanych w Chorzowie (96%), z rocznika 2003 (pięciolatki) – 721 na 901 zameldowanych (80%), z rocznika 2004 (czterolatki) – 590 na 888 zameldowanych (66%), z rocznika 2005 (trzy-latki) – 569 na 959 zameldowanych (59%), z rocznika 2006 – 98, z rocznika 2007 – 17. Widać zatem, że odsetek chorzowskich dzieci w przedszkolach jest stosunkowo wysoki. Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego jest spełniany przez prawie wszystkie sześciolatki (niektóre są w placówkach poza Chorzowem, kilkoro dzieci wcześniej poszło do szkoły).

Przedszkola są równomiernie rozmieszczone w poszczególnych dzielnicach miasta, wyremontowane i dobrze zaopatrzone w potrzebny sprzęt i pomoce dydaktyczne. W chorzowskich przedszkolach do dyspozycji dzieci jest 55 komputerów.

Prowadzimy przedszkola nastawione na pomoc dzieciom z różnymi dysfunkcjami. W 3 oddziałach specjalnych i 9 integracyjnych aktualnie mamy pod opieką 53 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i 8 dzieci z opiniami o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych to m.in. osoby z niepełnosprawnością ruchową, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym, z autyzmem, słabo słyszące, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami.

W miejskich przedszkolach zatrudnionych jest 245 nauczycieli. 110 spośród nich to nauczyciele dyplomowani, 69 mianowani, a więc osoby o najwyższych kwalifikacjach i kompetencjach. Wielu działa w klubie twórczego nauczyciela przedszkola, wielu jest autorami programów edukacji przedszkolnej, w tym regionalnej, którą objęte są wszystkie przedszkolaki w Chorzowie. Podajmy dla przykładu innowacje w przedszkolach zarejestrowane w Kuratorium Oświaty: Przedszkole nr 4 „Mały Europejczyk”, Przedszkole nr 19 – „ABC przedszkolaka Europejczyka”, Przedszkole nr 20 „Terapeutyczno-stymulacyjne działania dla kształtowania poprawnej mowy dziecka”, Przedszkole nr 27 – „Nie wszystko słyszę, ale widzę, czuję, doświadczam (grupa integracyjna dzieci niedosłyszących)”. W przedszkolach realizowanych jest też ponad 100 (109) programów autorskich nauczycielek. Zakres tematyczny jest bardzo urozmaicony – od nowatorskich metod nauki czytania i pisania, przez naukę języka obcego, zajęcia artystyczne, gimnastyczne po kynoterapię (dogoterapię).

W kalendarz miejskich imprez od lat wpisały się przedsięwzięcia organizowane przez przedszkola, np. festiwal „Bobas”, „Wicowe bajtli beranie”, konkurs plastyczny „W oczekiwaniu na Gwiazdkę”, przegląd spektakli jasełkowych „Pastuszkowie, hej!” i wiele innych, w tym festyny środowiskowe.

Aktualnie w Chorzowie, podobnie zresztą jak w innych miastach regionu, obserwuje się coraz większe zainteresowanie rodziców wcześniejszym posyłaniem dzieci do przedszkoli. Związane jest to z większą podażą miejsc pracy dla kobiet. Strategicznym działaniem władz miasta będzie objęcie opieką przedszkolną większości dzieci. Stworzy to właściwe podstawy do osiągnięcia sukcesów w edukacji szkolnej.